

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive research) การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม และในระยะที่ 2 โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลดังกล่าว จะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอผลการวิจัย
7. ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแผนยุทธศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยสามารถแบ่งกลุ่มตามระยะในการศึกษาเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ประชากร ได้แก่ หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์แรก หรือมีบุตรคนแรก ที่มาฝากครรภ์หรือคลอดบุตรที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวงในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายในเดือนพฤษภาคม 2554–เมษายน พ.ศ. 2555 ทั้งหมดจำนวน 40 คน

ระยะที่ 2 ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือตัวแทน นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตัวแทน เจ้าคณะอำเภอหรือตัวแทน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหรือตัวแทน

หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชนหรือตัวแทน สาธารณสุขอำเภอหรือตัวแทน และผู้กำกับการสถานีตำรวจหรือตัวแทน รวมทั้งหมดจำนวน 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสามารถแบ่งกลุ่มตามระยะในการศึกษาเป็น 2 ระยะดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาระยะที่ 1 คือ หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์แรก หรือมีบุตรคนแรก ที่มาฝากครรภ์หรือคลอดบุตรที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวง ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน-30 เมษายน พ.ศ. 2555 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มใจ (Volunteer sampling) จำนวน 30 คน (เกษม บำรุงเวช. 2553 : 23) โดยมีคุณสมบัติตามที่กำหนดดังนี้

2.1.1 หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี

2.1.2 ตั้งครรภ์ครั้งแรกฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวง หรือมีบุตรคนแรก หลังคลอดบุตรที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวงไม่เกิน 6 เดือน

2.1.3 มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1.4 มีความยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มใจ (Volunteer sampling) ประกอบกับมีข้อจำกัดในกลุ่มตัวอย่างที่หายากและมีจำนวนน้อย จึงขอใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงจำนวน 30 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 40 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาระยะที่ 2 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้ปกครองจำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือตัวแทนจำนวน 1 คน นายกองกิจการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตัวแทนจำนวน 1 คน เจ้าคณะอำเภอหรือตัวแทนจำนวน 1 รูป ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหรือตัวแทนจำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชนหรือตัวแทนจำนวน 1 คน สาธารณสุขอำเภอหรือตัวแทนจำนวน 1 คน และผู้กำกับการสถานีตำรวจหรือตัวแทนจำนวน 1 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 8 คน (เกษม บำรุงเวช. 2553 : 23)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) จำนวน 1 ฉบับ ใช้สำหรับสัมภาษณ์หญิงวัยรุ่นครรภ์แรก หรือมีบุตรคนแรก ที่มาฝากครรภ์ หรือคลอดบุตรที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเขตอำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ คือ ข้อมูลทั่วไปของหญิงวัยรุ่น ประกอบด้วย อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ แหล่งรายได้ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา สถานภาพสมรสบิดา/มารดา อาชีพหลักของบิดา อาชีพหลักของมารดา รายได้ของครอบครัว อายุของมารดาที่บุตรคนแรก อายุของบิดา อายุของมารดา ลักษณะที่พักอาศัย การพักอาศัย อายุที่มีประจำเดือนครั้งแรก อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เจตนาการตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ให้เลือกตอบ มีจำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เป็นแบบสัมภาษณ์ให้เลือกตอบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความรู้เรื่องเพศ ด้านที่ 2 ค่านิยมเรื่องเพศ ด้านที่ 3 ทศนคติทางเพศ

ด้านที่ 1 ความรู้เรื่องเพศ เป็นแบบสัมภาษณ์ให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก ได้แก่ ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ จำนวน 12 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นรายข้อ ข้อใดตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน ข้อใดตอบไม่ถูกต้อง หรือ ตอบไม่ทราบ ให้ 0 คะแนน

ด้านที่ 2 ค่านิยมเรื่องเพศ และด้านที่ 3 ทศนคติทางเพศ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ให้เลือกตอบ ด้านละ 14 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 24 ข้อ มี 5 ระดับคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยอย่างมากตามข้อความนั้น
เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยตามข้อความนั้น
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ผู้ตอบไม่แน่ใจตามข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยตามข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยอย่างมากตามข้อความนั้น

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเอื้อ ที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านสถานที่ ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่ายด้านสารเสพติด และ ด้านสื่อ รวมทั้งหมดจำนวน 29 ข้อ มี 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยอย่างมากตามข้อความนั้น
เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยตามข้อความนั้น
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ผู้ตอบไม่แน่ใจตามข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยตามข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยอย่างมากตามข้อความนั้น

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเสริม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตั้งครุฑของวัยรุ่น เป็นแบบ มาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านครู ด้านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านสาธารณสุข รวมทั้งหมดจำนวน 36 ข้อ มี 5 ระดับคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยอย่างมากตามข้อความนั้น
เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยตามข้อความนั้น
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ตอบไม่แน่ใจตามข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยตามข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยอย่างมากตามข้อความนั้น

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open ended)

ระยะที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการตั้งครุฑของวัยรุ่น ในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครุฑของวัยรุ่น มี 3 ระดับคือ

เห็นด้วยมาก	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยมากตามข้อความนั้น
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยปานกลางตามข้อความนั้น
เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยน้อยตามข้อความนั้น

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครุฑของวัยรุ่น จำนวน 1 ข้อ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open ended)

2. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือครั้งนี้ มีกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การตั้งครุฑของวัยรุ่น

2.2 นำข้อมูลและแนวคิดที่รวบรวมได้ มาสรุป เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมมากที่สุด

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้มีความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและเนื้อหามากที่สุด ตลอดจนพิจารณาว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการได้จริง

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อตรงตามจุดมุ่งหมาย ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยการหาค่า IOC ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ. 2544 : 118)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา
R	คือ	คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ
$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ
N	คือ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อ R แทน คะแนนความคิดเห็นจึงมีค่า ดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	+1.00
ไม่แน่ใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ	0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	-1.00

ซึ่งจะได้ค่า IOC ของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เท่ากับ 1.00

4. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เนื่องจากการวิจัยนี้ ใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด จำนวน 30 ชุด จึงมีโอกาสดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่นในแต่ละข้ออย่างชัดเจน ประกอบกับมีข้อจำกัดในกลุ่มตัวอย่างที่หายาก จึงไม่ได้ทำการหาค่าความเชื่อมั่นตามระเบียบวิธีวิจัย

5. เกณฑ์การให้คะแนน และการแปลผล

ระยะที่ 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ คือ ข้อมูลทั่วไปของหญิงวัยรุ่น ประกอบด้วย อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ แหล่งรายได้ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา สถานภาพสมรสบิดา/มารดา อาชีพหลักของบิดา อาชีพหลักของมารดา รายได้ของครอบครัว อายุของมารดาที่มีบุตรคนแรก อายุของบิดา อายุของมารดา ลักษณะที่พักอาศัย การพักอาศัย อายุที่มีประจำเดือนครั้งแรก อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เจตนาการตั้งครรภ์ การป้องกันกำบังการตั้งครรภ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ให้เลือกตอบจำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เป็นแบบสัมภาษณ์ให้เลือกตอบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความรู้เรื่องเพศ ด้านที่ 2 ค่านิยมเรื่องเพศ ด้านที่ 3 ทักษะคิดทางเพศ

ด้านที่ 1 ความรู้เรื่องเพศ เป็นแบบสัมภาษณ์ให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก ได้แก่ ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ จำนวน 12 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นรายข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

การให้คะแนน	ข้อใดตอบถูกต้อง	ให้ 1 คะแนน
การให้คะแนน	ข้อใดตอบไม่ถูกต้อง หรือ ตอบไม่ทราบ	ให้ 0 คะแนน

โดยเกณฑ์การพิจารณาการแบ่งระดับความรู้เรื่องเพศในวัยรุ่นรายข้อ ออกเป็น 3 ระดับ คือระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง มีการแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.33 คะแนน หมายถึง มีความรู้เรื่องเพศระดับต่ำ
 คะแนนเฉลี่ย 0.34 – 0.66 คะแนน หมายถึง มีความรู้เรื่องเพศระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 0.67 – 1.00 คะแนน หมายถึง มีความรู้เรื่องเพศระดับสูง

เกณฑ์ในการพิจารณาในการนำข้อคำถามไปเป็นประเด็นในการวางแผนพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นพิจารณาจากข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีความรู้เรื่องเพศระดับต่ำ – ระดับปานกลาง ได้คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 0.66

ด้านที่ 2 ค่านิยมเรื่องเพศและด้านที่ 3 ทักษะคติทางเพศ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) ให้เลือกตอบ ด้านละ 14 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 28 ข้อ มี 5 ระดับคือ

เกณฑ์การให้คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ สถานที่จำนวน 7 ข้อ ด้านเวลาและโอกาสจำนวน 5 ข้อ ด้านค่าใช้จ่าย จำนวน 5 ข้อ ด้านสารเสพติดจำนวน 5 ข้อ และ ด้านสื่อ จำนวน 7 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 29 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเสริม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านครอบครัวจำนวน 10 ข้อ ด้านกลุ่มเพื่อนจำนวน 10 ข้อ ด้านครูจำนวน 6 ข้อ ด้านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 5 ข้อ ด้านสาธารณสุขจำนวน 5 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 36 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

เกณฑ์การแปรผลคะแนนระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นออกเป็นรายชื่อ (ประกอบ วรรณสุด. 2535 : 75-78) จะพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ระดับคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ไปเป็นประเด็นในการวางแผนพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก พิจารณาจากข้อคำถามที่มี ค่าเฉลี่ย 1.00 - 3.40

ข้อคำถามเชิงลบ พิจารณาจากข้อคำถามที่มี ค่าเฉลี่ย 2.61 - 5.00

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open ended) เป็นการหาค่าความถี่ และสรุปภาพรวม

ระยะที่ 2

ตอนที่ 1 ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น มี 3 ระดับคือ

เกณฑ์การให้คะแนน

เห็นด้วยมาก	3	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	1	คะแนน

เกณฑ์การแปรผลคะแนนระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นออกเป็นรายชื่อ (ประกอบ กรรณสูต. 2535 : 75-78) จะพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ระดับคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3 - 1}{3} = 0.66 \end{aligned}$$

โดยแบ่งระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ออกเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วยมากมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย มีการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.67 - 2.32 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 2.33 - 3.00 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข แผนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น จำนวน 1 ข้อ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open ended) เป็นการหาค่าความถี่ และสรุปภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวง และสาธารณสุขอำเภอ นครหลวง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในคลินิกฝากครรภ์ของโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวง และในเขตพื้นที่อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์หญิงวัยรุ่นครรภ์แรก หรือมีบุตรคนแรก ที่มาฝากครรภ์หรือคลอดบุตร โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเขตอำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง วันที่ 1 - 30 เมษายน 2555
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ทุกฉบับ
5. ประมวลผลข้อมูลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, MS Excell
6. การสรุปประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น
7. สร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเขตอำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฉบับร่าง

8. ผู้วิจัยนำแผนฉบับร่างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

9. ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแผนฯจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบาย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้อธิบาย ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตอบแบบสัมภาษณ์และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาหาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละโดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535 : 101)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541 : 34 - 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร (บุศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 64 - 65)

$$S = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้แบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวัยรุ่น บิดามารดาของวัยรุ่น ที่พักอาศัยของวัยรุ่น และการตั้งครรภ์

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ แบ่งออกได้ 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 3 ประเด็น ได้แก่ ความรู้เรื่องเพศ ค่านิยมทางเพศ และทัศนคติทางเพศ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเอื้อ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสารเสพติด และด้านสื่อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเสริม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านครู ด้านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านสาธารณสุข

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ฉบับร่าง

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น จากจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 เสนอแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างแผนยุทธศาสตร์

ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนยุทธศาสตร์เฉพาะขั้นตอน การกำหนดประเด็นปัญหาในการพัฒนา การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การกำหนดเป้าประสงค์ การกำหนดกิจกรรม/โครงการและการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ไม่ใช่เป็นการสร้างยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาองค์กร หากแต่เป็นการสร้างแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นเฉพาะโครงการที่ผู้วิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ ดังนั้นจึงขอเสนอขั้นตอนในการสร้างแผนยุทธศาสตร์โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ฉบับร่าง ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนโดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 การกำหนดประเด็นปัญหาในการนำไปวางแผน โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกประเด็นจากข้อคำถามที่เป็นปัญหา โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ กำหนดโดยพิจารณาจากประเด็นปัญหาหลักที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นทั้ง 3 ปัจจัย คือปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม นำมากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.3 การกำหนดเป้าประสงค์ กำหนดโดยนำประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา มาพิจารณาว่า ต้องการบรรลุตามประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละประเด็นอย่างไร

1.4 การกำหนดกิจกรรมและโครงการ กำหนดโดยคำนึงถึงการตอบสนองประเด็นปัญหาที่ได้จากการศึกษา ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา และเป้าประสงค์ที่ได้วางไว้ และคำนึงถึงความยากง่ายและความเป็นไปได้ของ กิจกรรมและโครงการนั้นๆ

1.5 การกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินกิจกรรมและโครงการป้องกันปัญหาการตั้งครุฑของวัยรุ่นนั้น มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคล องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ จึงกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบประกอบด้วย ครอบครัว โรงเรียน วัด ตำรวจ ที่ว่าการอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แม่อาสา อาสาสมัครสาธารณสุข สถานีวิทยุชุมชน เป็นต้น

2. ผู้วิจัยนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครุฑของวัยรุ่น ฉบับร่าง ไปขอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับแผนจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแผนจากจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครุฑของวัยรุ่น ฉบับสมบูรณ์